

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Sterowniki programowalne**

Nazwa w języku angielskim: **Programmable controllers**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2022/2023**

Kierunek studiów: **Informatyka**

Poziom studiów: **Studia I stopnia**

Forma studiów: **Niestacjonarne**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Cyberbezpieczeństwo, Systemy i sieci komputerowe, Informatyka przemysłowa**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Prowadzący: **dr inż. Grzegorz Łomotowski**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Konwersatorium	Laboratorium	Projekt	Seminarium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	10		18		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	25		50		
Forma zaliczenia	Zaliczenie z oceną		Zaliczenie z oceną		
Liczba punktów ECTS	1		2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Praktyczne umiejętności wykorzystania oprogramowania systemowego i użytkowego.

Znajomość podstaw układów cyfrowych.

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie wiedzy z zakresu budowy, zasady działania i możliwości sterowników programowalnych.
C2	Nabywanie wiedzy na temat zastosowań i możliwości sterowników programowalnych.
C3	Nabywanie praktycznych umiejętności programowania sterowników programowalnych.
C4	Nabywanie praktycznych umiejętności testowania napisanych programów i wprowadzania w nich zmian.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA – PEU	
Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna budowę sterownika programowalnego i rozumie jego zasadę działania, w szczególności rolę sygnałów wejściowych i wyjściowych.
PEU_W02	Student zna i rozumie miejsce sterownika w systemie automatyki i zasady jego programowania.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi właściwie korzystać z bloków funkcyjnych i funkcji podczas programowania sterowników.
PEU_U02	Student potrafi zaprogramować sterownik programowalny zgodnie z zadaniem algorytmem.
PEU_U03	Student potrafi testować program poprzez badania symulacyjne, dokonać ewentualnych modyfikacji oraz uruchomić program w rzeczywistym urządzeniu.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student gotów jest dostrzegać znaczenie współpracy z użytkownikiem, w celu dokładnego sformułowania zadania sterowania.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć – wykład		Liczba godzin
W1	Wprowadzenie, omówienie zasad zaliczenia zajęć. Programowalne sterowniki przemysłowe – informacje ogólne. Budowa i zasada działania sterowników programowalnych PLC.	2
W2	Podłączenie elementów sygnałowych do wejść i wyjść sterownika PLC.	1
W3	Języki programowania sterowników PLC. Typy danych, zmienne.	2
W4	Bloki organizacyjne, funkcje, bloki funkcyjne. Podstawowe znormalizowane funkcje i bloki funkcyjne sterowników PLC.	2
W5	Wizualizacja procesu. Sieci przemysłowe.	1
W6	Programowanie wejść i wyjść analogowych sterownika PLC.	1
W7	Podsumowanie, zaliczenie.	1
Razem		10

Forma zajęć – ćwiczenia laboratoryjne		Liczba godzin
L1	Zapoznanie się z oprogramowaniem narzędziowym do programowania sterowników. Konfiguracja sterownika. Pierwszy program.	1
L2	Podstawy programowania w języku LD. Tworzenie symulatora pracy sterownika.	1
L3	Programowanie i testowanie programów wykorzystujących funkcje przełączające.	2

L4	Programowanie i testowanie programów wykorzystujących zmienne wewnętrzne oraz zbocza sygnałów.	2
L5	Programowanie i testowanie programów wykorzystujących funkcje czasowe.	2
L6	Programowanie i testowanie programów wykorzystujących liczniki i inne bloki funkcyjne.	2
L7	Programowanie i testowanie programów obsługujących wejścia i wyjścia analogowe.	2
L8	Tworzenie wizualizacji procesu w sterownikach przemysłowych.	2
L9	Programowanie układów sekwencyjnych.	2
L10	Programowanie sterowników przemysłowych współpracujących ze sobą w sieci.	1
L11	Samodzielna realizacja zadania zaliczeniowego. Podsumowanie, zaliczenie.	1
Razem		18

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1.	Wykład, prezentacja treści z wykorzystaniem multimediiów.
2.	Laboratorium z wykorzystaniem stanowiska laboratoryjnego i oprogramowania komputerowego.
3.	Dyskusja dydaktyczna.
4.	Praca własna – studiowanie aktualnej literatury przedmiotu, katalogów i materiałów firmowych.
5.	Praca własna – ćwiczenia dotyczące programowania mikrosterowników i symulacji napisanych programów w celu poprawy ewentualnych błędów w programie.

METODY I FORMY OCENY OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia
F laboratorium	PEU_U01 PEU_U02 PEU_U03 PEU_K01	Ocena za aktywną realizację ćwiczeń laboratoryjnych.
P laboratorium	PEU_U01 PEU_U02 PEU_U03 PEU_K01	Ocena wykonania zadania na zajęciach zaliczeniowych.
F wykład	PEU_W01 PEU_W02 PEU_K01	Ocena aktywnego uczestnictwa w zajęciach wykładowych (udział w dyskusjach).
P wykład (z uwzględnieniem PI)	PEU_W01 PEU_W02 PEU_K01	Zaliczenie w formie pisemnej.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY
OŚIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna ogólną budowę typowego sterownika programowalnego i potrafi opisać jego zasadę działania i rolę sygnałów wejściowych i wyjściowych.	Student zna ogólną budowę różnych sterowników programowalnych i rozumie zasadę ich działania i rolę sygnałów wejściowych i wyjściowych.	Student zna szczegółową budowę różnych sterowników programowalnych i rozumie zasadę ich działania i rolę sygnałów wejściowych i wyjściowych.
PEU_W02	Student zna miejsce sterownika w systemie automatyki i ogólne zasady jego programowania.	Student rozumie miejsce sterownika w systemie automatyki i ogólne zasady jego programowania.	Student rozumie miejsce sterownika w systemie automatyki i rozumie wszystkie zasady jego programowania.
PEU_U01	Student potrafi korzystać z podstawowych bloków funkcyjnych i funkcji.	Student potrafi korzystać z zaawansowanych bloków funkcyjnych i funkcji.	Student potrafi dobrać najbardziej trafny blok funkcyjny lub funkcję do danego problemu.
PEU_U02	Student potrafi programować sterownik realizując prosty algorytm sterowania.	Student potrafi programować sterownik realizując algorytm sterowania o średnim stopniu skomplikowania.	Student potrafi programować sterownik realizując złożony algorytm sterowania.
PEU_U03	Student potrafi testować działanie programu, dokonać niewielkich poprawek i uruchomić układ.	Student potrafi testować działanie programu, wykryć błędy i poprawić program.	Student potrafi testować działanie programu, wykryć błędy i poprawić program oraz dokonać modyfikacji programu poprawiając jego niezawodność i bezpieczeństwo.
PEU_K01	Student gotów jest dostrzegać znaczenie współpracy z użytkownikiem.	Dodatkowo dostrzega potrzebę dokładnego sformułowania zadania sterowania.	Dodatkowo rozumie wysoką użyteczność społeczną swoich działań.

LITERATURA PODSTAWOWA

Kasprzyk J. Programowanie sterowników przemysłowych, WNT, Warszawa 2010.

Korpysz K., Obstawski P., Sałat R., Wstęp do programowania sterowników PLC, WKŁ, Warszawa 2010.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

Broel-Plater B., Układy wykorzystujące sterowniki PLC. Projektowanie algorytmów sterowania, PWN, Warszawa 2009.

Kwaśniewski J. Sterowniki PLC w praktyce inżynierskiej. BTC, Legionowo 2008.

ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE

Podręcznik użytkownika. Programowanie sterowników PLC w systemie CoDeSys 2.3, Wydawca: 3S – Smart Software Solutions GmbH, 2006.

Wizualizacja CoDeSys. Uzupełnienie podręcznika do programowania sterowników PLC w systemie Codesys 2.3,

**MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA DLA PRZEDMIOTU STEROWNIKI PROGRAMOWALNE
Z EFEKTAMI UCZENIA NA KIERUNKU INFORMATYKA**

Przedmiotowy efekt uczenia	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów uczenia zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_W08	C1	W1, W2, W6, W7	1, 3, 4
PEU_W02	K_W07	C2	W3, W4, W5	1, 3, 4
PEU_U01	K_U07	C3	L1 – L11	2, 3, 5
PEU_U02	K_U06	C3	L1 – L11	2, 3, 5
PEU_U03	K_U04	C4	L3-L11	2, 3, 5
PEU_K01	K_K02	C3	L3-L11	2, 3, 5